

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2025-08-11

Diarienummer:
KSN-2025-02452

Handläggare:
Elenor Bergman

Beskrivning av planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egenregi och av privata utförare

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** fastställa förslag på planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egenregi och av privata utförare inklusive beskrivning av ersättningsmodeller avseende kommunstyrelsens ansvarsområde för 2026 i enlighet med ärendets bilaga 1.

Ärendet

I enlighet med kommunens riktlinje för kontroll och uppföljning av privata utförare ska samtliga nämnder som genom avtal överlåtit drift av verksamhet till privata utförare årligen lämna förslag till kommunfullmäktige om den planerade fördelningen mellan verksamhet i egenregi och verksamhet utförd av privata aktörer inom nämndens ansvarsområde.

Kommunstyrelsen utför brukarnära tjänster i form av måltidsservice, städservice och kontaktcenter. Dessa utförs såväl i egen regi som av privata utförare. Kommunstyrelsen använder även privata utförare för avverkning och gallring av skog.

Kommunstyrelsen ansvarar för att på ett kostnadseffektivt och kvalitativt sätt leverera service till kommunens kärnverksamheter och invånare, oavsett driftsform. Om privat utförare eller egen regi är mest kostnadseffektivt beror på typen av tjänst samt hur frekvent olika kompetenser behövs inom uppdraget.

Fördelningen mellan egen regi och privata utförare beskrivs i bilaga 1.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och stadsbyggnadsförvaltningen.

Föredragning

Kommunen ansvarar för att på ett kostnadseffektivt och kvalitativt sätt leverera den service som beslutats, oavsett driftsform. Fokus är att skapa värde för kommunens kärnverksamheter och invånare genom stabil och kostnadseffektiv service med god kvalitet. Om privat utförare eller egen regi är mest kostnadseffektivt beror på typen av tjänst samt hur frekvent olika kompetenser behövs inom uppdraget.

Dagens modell, med huvudsakligen egen regi, har varit stabil över lång tid och fungerar väl utifrån både kvalitet och ekonomi inom givna budgetramar. Förvaltningen följer kontinuerligt upp verksamhetens resultat och arbetar med ständiga förbättringar för att använda skattemedlen på bästa sätt. Kommunstyrelsen arbetar även för att inte binda upp kompetens som endast används periodvis i den egna förvaltningen.

Kommunstyrelsen planerar inte att förändra fördelningen mellan egen regi och privata utförare under planperioden. Fördelningen inom lokalvård baseras på verksamheternas val av utförare. Att kommunen har en egen måltidsservice är viktigt för att kunna säkerställa livsmedelsförsörjningen till seniorboenden, grundskola med flera i kristider.

Den egna verksamheten jämförs löpande med marknaden för att säkerställa marknadsmässig kvalitet och effektivitet. I den egna regin säkerställer kommunstyrelsen även att politiska mål såsom heltid som norm omhändertas. Samtidigt finns ett fortsatt behov av att använda privata utförare då behov av specialistkompetens uppstår som kommunstyrelsen inte kan upprätthålla på ett effektivt sätt i den egna verksamheten.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser utöver bibehållen kostnadseffektivitet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 11 augusti 2025
- Bilaga 1, Beskrivning av planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egenregi och av privata utförare samt beskrivning av ersättningsmodeller

Kommunledningskontoret

Birgitta Pettersson

Ingela Hagström

Stadsdirektör

Utvecklingsdirektör och
biträdande stadsdirektör

Beskrivning av planerad fördelning mellan verksamhet utförd i egen regi och av privata utförare samt beskrivning av ersättningsmodeller

Nämnd: Kommunstyrelsen

Beskrivning av verksamhet som utförs av privata utförare

Kommunstyrelsen utför brukarnära tjänster i form av måltidsservice, städservice och kontaktcenter. Dessa följs upp enligt Riktlinje för kontroll och uppföljning av privata utförare. Den verksamhet som utförs i egen regi följs upp enligt ordinarie uppföljningsrutiner.

Kommunstyrelsen använder även privata utförare för avverkning och gallring av skog.

Kommunstyrelsen utför all måltidsservice i kommunens skolor och förskolor samt alla luncher och middagar på kommunens äldreboenden i egen regi (inte Jällagymnasiet eller Ekeby). Verksamheten omfattar cirka 45 000 måltider per dag till en årlig kostnad om cirka 391 miljoner kronor. I samband med detta görs inköp av livsmedel för 175 miljoner kronor. Frukost och mellanmål på äldreboenden samt lunchlådor till hemtjänsten köps in från extern leverantör av äldre nämnden. Här ansvarar äldre nämnden för uppföljning av verksamheten. Kommunens stora livsmedelsupphandlingar pågår för tillfället och kommer resultera i ramavtal som gäller fyra år framåt.

Kommunstyrelsen utför ungefär 93,5 procent av lokalvården i kommunens lokaler i egen regi på uppdrag av kommunens verksamheter. Det omfattar städ av 490 000 m² till en kostnad om cirka 136 miljoner kronor per år. Utöver detta upphandlar kommunen städtjänster för runt 9,4 miljoner kronor per år. Vissa av kommunens verksamheter utför även städ med egen personal. Fördelningen mellan egen regi och externa leverantörer varierar något över tid då det är upp till kommunens verksamheter att välja leverantör. Upphandling av ett nytt fyraårigt ramavtal för städtjänster slutfördes 2022. När det upphandlas städtjänster bör kommunen beakta sociala krav.

Kommunens verksamheter avropar externa leverantörer från ramavtal. Ersättningen till externa städleverantörer beräknas utifrån en timkostnad för ordinarie städ. För extra städtjänster såsom storstädning och golvård debiteras kostnaden per kvm.

Kommunstyrelsen driver kommunens kontaktcenter i egen regi. Kontaktcenter är en första gemensam ingång till kommunen för frågor, synpunkter och felanmälningar från de som lever, verkar och vistas i Uppsala. Verksamheten tar emot cirka 13 000 samtal, 3 000 mejl och 2 000 besökare per månad till en kostnad av 22,6 miljoner kronor per år.

Kontaktcenter finansieras genom fördelade kostnader till andra förvaltningar på 14 mnkr, erhåller ett kommunbidrag på 7,5 mnkr samt har uppdrag som faktureras. Utöver detta upphandlar kommunen specialistkompetens vid behov såsom exempelvis projektledning.

Kommunstyrelsen ansvarar för den skog kommunen äger. Kommunen brukar sin skog med naturnära, hyggesfria metoder. Skogsförvaltningen har kostnader på cirka 11,5 miljoner kronor varav knappt 11 miljoner finansieras av kommunbidrag och resterande av intäkter från skogsskötseln. Driften och skötseln av skogen utförs till största delen i egen regi genom gatu- och samhällsmiljönämnden. Privata utförare tas in för större avverkningar och gallringar, vilket omfattar cirka 10–20 procent av verksamhetens totala kostnad.

För större avverkningar finns upphandlade ramavtal med privata utförare. Vid manuella gallringar i naturreservat görs direktupphandlingar av privata utförare. Ersättningen erläggs per redovisad timme utifrån olika kategorier för arbetsledning, skogsarbetare och skogsmaskiner.

Kommunen ansvarar för att på ett kostnadseffektivt och kvalitativt sätt leverera den service som beslutats, oavsett driftsform. Fokus är att skapa värde för kommunens kärnverksamheter genom stabil och kostnadseffektiv service med god kvalitet.

Dagens modell, med huvudsakligen egen regi, har varit stabil över lång tid och fungerar väl utifrån både kvalitet och ekonomi inom givna budgetramar. Förvaltningen följer kontinuerligt upp verksamhetens resultat och arbetar med ständiga förbättringar för att använda skattemedlen på bästa sätt. Kommunstyrelsen arbetar även för att inte binda upp kompetens som endast används periodvis i den egna förvaltningen.

Kommunstyrelsen planerar inte att förändra fördelningen mellan egen regi och privata utförare under planperioden. Fördelningen inom lokalvård baseras på verksamheternas val av utförare. Att kommunen har en egen måltidsservice är viktigt för att kunna säkerställa livsmedelsförsörjningen till seniorboenden, grundskola med flera i kristider.

Den egna verksamheten jämförs löpande med marknaden för att säkerställa marknadsmässig kvalitet och effektivitet. I den egna regin säkerställer kommunstyrelsen även att politiska mål såsom heltid som norm omhändertas. Samtidigt finns ett fortsatt behov av att använda privata utförare då behov av specialistkompetens uppstår som kommunstyrelsen inte kan upprätthålla på ett effektivt sätt i den egna verksamheten.

Beskrivning av nämndens ersättningsmodeller

Enligt Riktlinje för kontroll och uppföljning av privata utförare ska nämnden ha stabila och enhetligt beskrivna ersättningsmodeller som säkerställer likvärdighet mellan privata utförare och egen regi. I tabellen nedan beskrivs nämndens ersättningsmodeller.

Verksamhetsområden inom nämnden som ersättningsmodellen avser	Principer för ersättningen	Lagrum och reglementen som ersättningen baseras på	Vem som beslutar om ersättningen och när under året
Externa städleverantörer	Ersättningen till externa städleverantörer beräknas utifrån en timkostnad för ordinarie städ. För extra städtjänster såsom storstädning och golvvård debiteras kostnaden per kvm	Ramavtal	Fastställs i samband med upphandling
Städservice	Ersättningen beräknas utifrån en timkostnad för ordinarie städ. För extra städtjänster såsom storstädning och golvvård debiteras kostnaden per kvm.	Överenskommelser	Fastställs i samband med årligt budgetarbete

<i>Externa transportörer</i>	<i>Ersättning beräknas utifrån antal stopp.</i>	<i>Ramavtal</i>	<i>Fastställs i samband med upphandling</i>
<i>Transportservice</i>	<i>Ersättning beräknas utifrån antal stopp.</i>	<i>Avtal</i>	<i>Fastställs i samband med årligt budgetarbete.</i>
<i>Större avverkningar</i>		<i>Ramavtal</i>	
<i>Manuella gallringar i naturreservat</i>	<i>Ersättning per redovisad timme utifrån olika kategorier för arbetsledning, skogsarbetare och skogsmaskiner</i>	<i>Direkt upphandling</i>	